



Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service



Міжнародний проєкт DAAD-2026 (57834338)
Транснаціональні стратегії освіти та досліджень проти
цифрової ненависті 2026: Німеччина, Україна, Молдова та
Киргизстан

КІБЕРХЕЙТ – як виклик сучасного інформаційного суспільства

Маріанна Тодорова



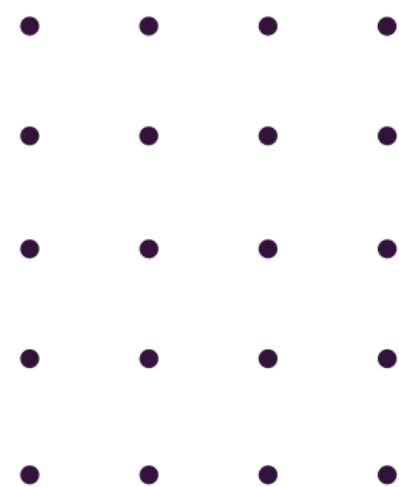
Цифрове середовище України

(Datareportal, 2023 р.)

28,57 міл. – користувачі інтернету (**79,2%**)

26,70 міл. – користувачі соц. мереж (**74,0%**)

22 % підлітків – образи, приниження або знущання
онлайн





Типи загроз в Інтернеті:

1. Тролінг (**Trolling**)
2. Кібербулінг (**Cyberbullying**)
3. Кіберненависть (**Cyberhate**)
4. Секстінг (**Sexting**) та онлайн-експлуатація
5. Грумінг (**Grooming**)
6. Маніпуляція свідомістю (**Mind manipulation**)
7. Діпфейки (**Deepfakes**)

Тролінг

- серед **8** тис. підлітків кожний четвертий тролив когось в інтернеті
- **1%** створюють до **74%** контенту
- **38-41%** стикалися з тролінгом або кіберхейтом
- Жінки та представники меншин більш віктимізовані





Психологічні аспекти тролінгу:



- Анонімність
- Деіндивідуалізація
- Темна тріада особистості
- Садизм
- Негативний настрій та контекст





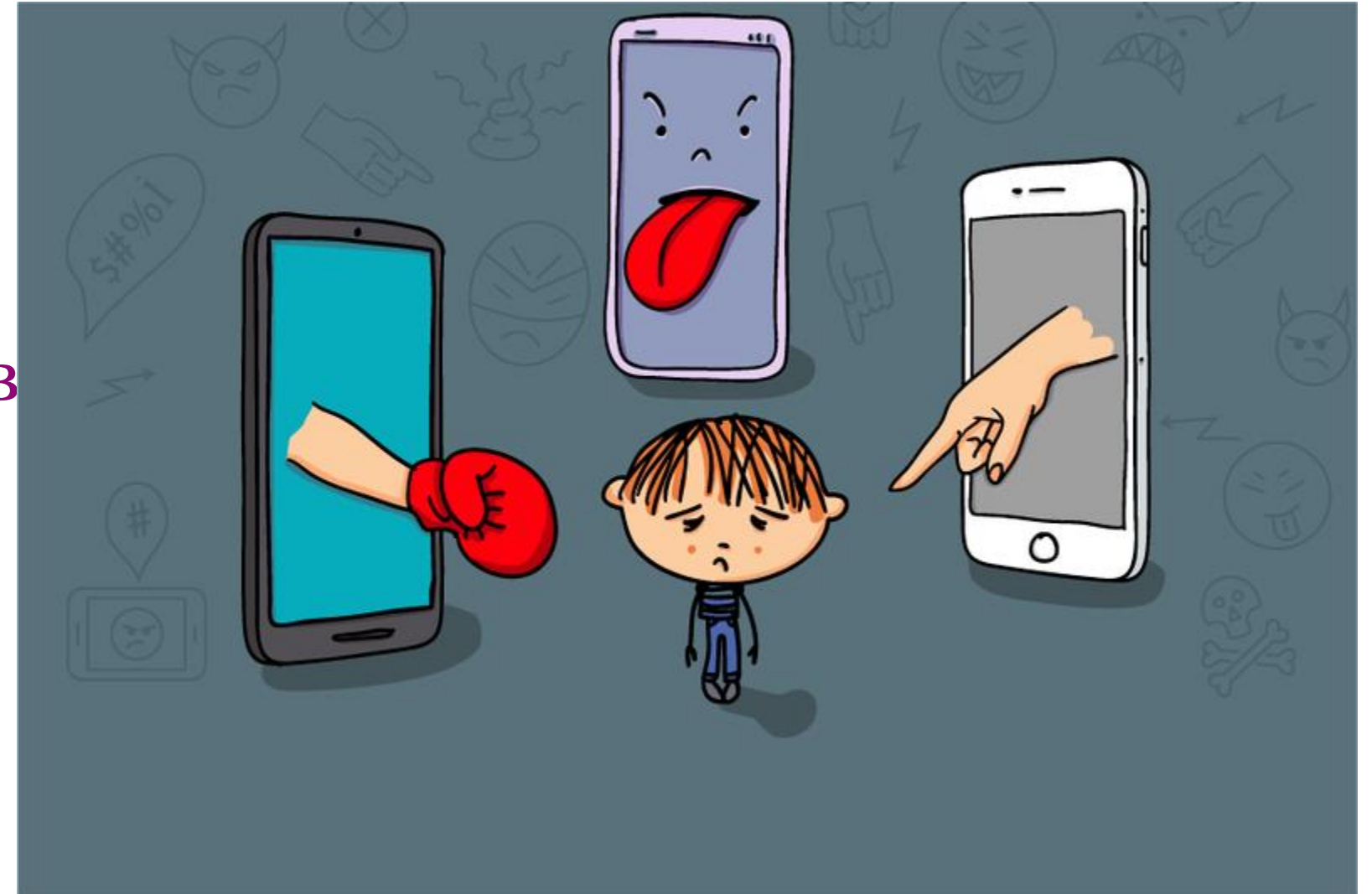
Механізми тролінгу:



- Використання алгоритмів
- Захоплення дискусій
- Поширення дезінформації
- Нацьковування

Кіберхейт

Кіберхейт — це систематична форма цифров агресії, спрямована на приниження або дегуманізацію осіб чи груп за ознаками ідентичності



Рада Європи визначає **hate speech** як висловлювання, що поширюють або виправдовують ненависть і дискримінацію



Хейтспіч / мова ворожнечі / мова ненависті

Це агресивні висловлювання, які принижують чи дискредитують людину або групу за ознакою:

- ✓ раси (расизм),
- ✓ національності,
- ✓ політичних поглядів,
- ✓ релігії,
- ✓ статі (сексизм),
- ✓ сексуальної орієнтації (гомо-, бі-, лесбофобія),
- ✓ гендерної ідентичності (трансфобія)



Таксономія мови ненависті:

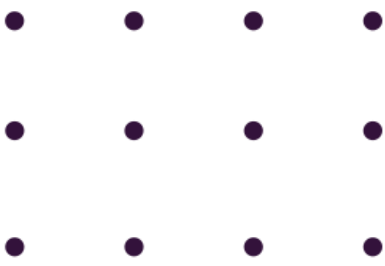
Фізичне насилля		
Мова про вчинення фізичної шкоди	Пряме підбурювання/загроза насилля	1. Погроза 2. Індукція 3. Провокація
	Прославлення фізичного насилля	4.1. Прославлення злочину 4.2. Прославлення насильницької відповіді на злочин
Моральне насилля		
Мова, яка ображає або наносить особистий моральний збиток	Нападки на честь та гідність	5.1. Особиста честь і гідність (більш висока інтенсивність) 5.2. Особиста честь і гідність (більш низька інтенсивність) 6. Честь і гідність інших потерпілих
Мова, яка ображає або наносить колективний моральний збиток	Підбурювання до дискримінації або ненависті	7. Підбурювання до дискримінації 8. Приниження групи. 8.1. Побажання зла певній групі.
	Образа колективної чутливості	9. Радість чужому злу. 10.1. Висловлення образливих слів за змовою. 10.2. Висловлення дуже сильних образливих слів. 10.3. Розмовне висловлення образливих слів. 10.4. Висловлення образливих слів у вигляді іронії

Класифікація за формами прояву кіберхейту

До основних форм прояву кіберхейту належать:

- ✓ образливі коментарі та репліки;
- ✓ тролінг і навмисні провокації;
- ✓ меми, фотожаби, візуальні приниження;
- ✓ фейки, наклепи, дезінформація;
- ✓ погрози, шантаж, доксинг;
- ✓ організовані хейт-кампанії;
- ✓ кібербулінг як похідна або супутня форма.

Екосистема кіберхейту



1. Індивідуальний рівень — емоційна напруга

2. Груповий рівень — інтерпретація

3NO GLYPH. Платформний рівень — цифрове підсилення

4NO GLYPH. Соціальне підкріплення — нормалізація

5NO GLYPH. Зворотна петля — радикалізація



Кіберхейт як стресор

Кіберхейт — це хронічний психосоціальний стресор

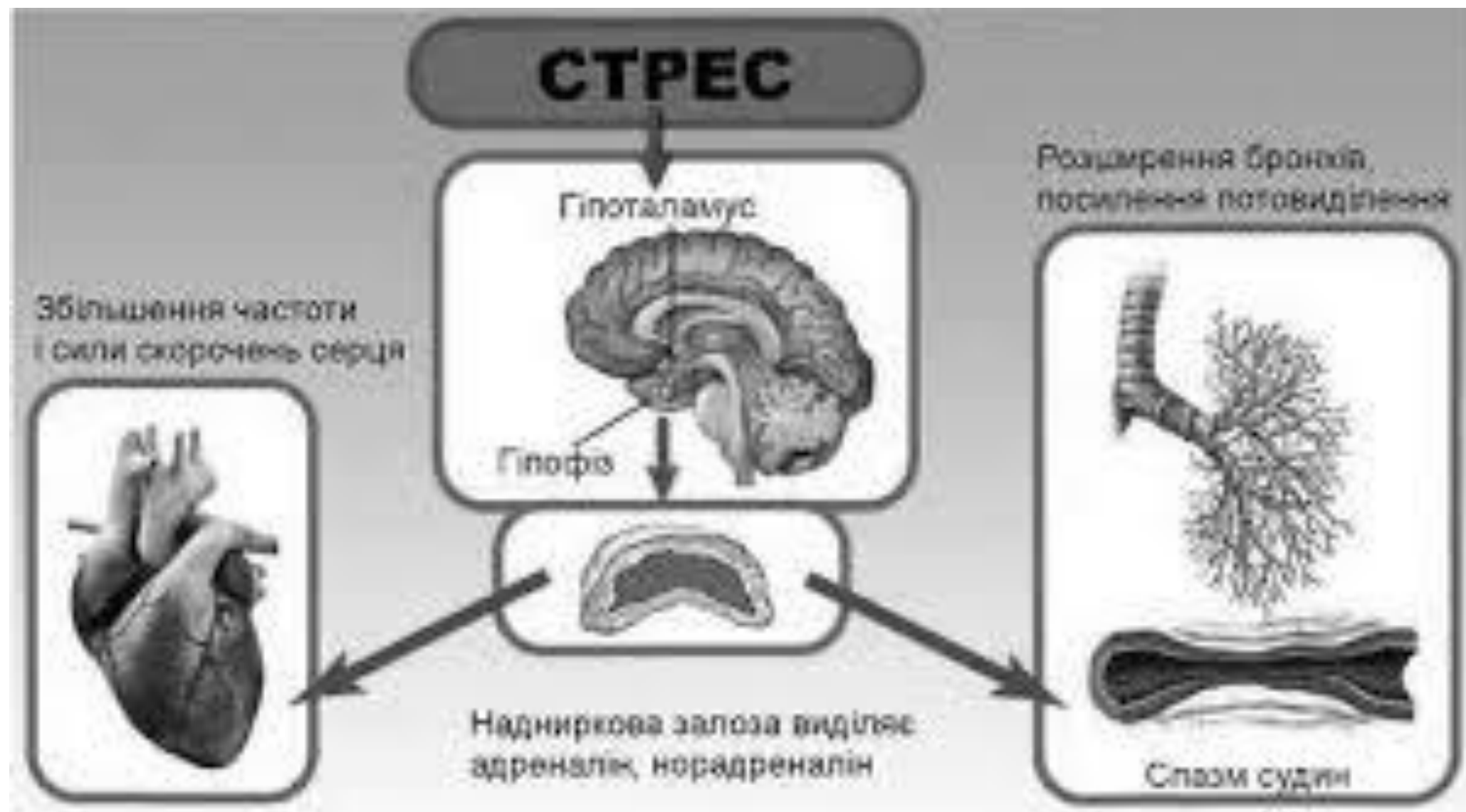


Особливості:

- публічність
- повторюваність
- архівність
- неможливість «вийти»

Гострий вплив → стрес
Хронічний вплив → дистрес

Психофізіологія

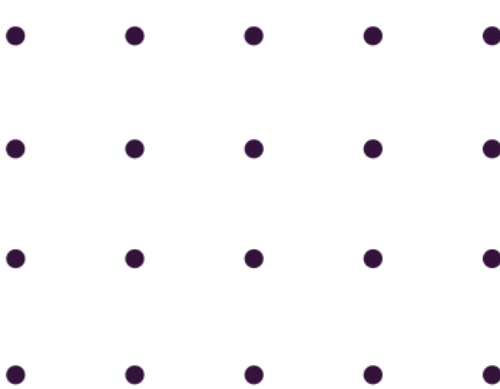


Активація:

- **НРА**-осі
- кортизолу
- реакції «**fight-flight-freeze**»

Наслідки:

- ✓ порушення сну
- ✓ гіпервигляд
- ✓ тривога
- ✓ депресивні симптоми



Кібербулінг vs Кіберхейт

Кібербулінг	Кіберхейт
Міжособистісний	Міжгруповий
Конкретна жертва	Група/ідентичність
Дисбаланс сил	Апеляція до «ми – вони»
Повторюваність	Стереотипізація, дегуманізація

Фактори, які підвищують імовірність участі людини в кіберхейті:

- ❑ По-перше, люди з емоційними труднощами частіше опиняються в ролі жертви або агресора. Онлайн-анонімність знижує бар'єри та відповідальність.
- ❑ По-друге, низький самоконтроль, підвищена дратівливість, конфлікти в реальному житті та соціальна ізоляція можуть посилювати агресивні прояви в мережі.
- ❑ По-третє, підлітки з високою потребою у сильних враженнях частіше залучаються до конфліктного контенту, що підвищує ризик їхньої участі в кіберхейті.
- ❑ Мотиви агресорів різні: розвага, самоствердження, демонстрація влади, помста, підтримка групи.

Міжнародні кейси

1. Крістчерч, Нова Зеландія (2019)

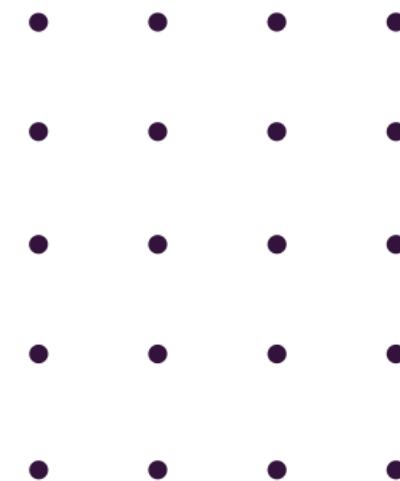


2. Рохінджа, М'янма (2016-2017)



Повний цикл ескалації:

онлайн-дегуманізація → легітимізація агресії → масове офлайн-насильство



Дякую за увагу!

